

ööd tulid kõik sel ajal Peterburis asetpidavad Keisri-
koca liikmed talve-palee*) weike kirikusse palwele
koko, ja peaaegu sel samal ajal läksid mõningad
linna inimestest, — sureja Keisri lihtalamad, kes
praegu Tema raskest haigusest kuulda olid saanud,
— ühe Raasani kiriku preestri juure, palusid teda
kiriku ukseid wallali teha, ja kaua, kaua, silmapisarail,
palwetasid nemad selle auulise Altari teenriga üheskoos.

Aga Jõsanda tahtmine oli tema salwitud meest
enda juure kutsuda. Se arst, keda õnnis Keiser ise-
äraliku usundusega auustas, kautas õigel sel kaks
lootust hoopis, ega mõinud kõrge haige eluüsimisele
lühikest aega enam finnitada. Maenitsetud ja üht-
lase põrrutatud temal ees seiswa kurwa kohuse-täit-
mise suuruse läbi, — mis temale sel silmapilgul ke-
dagi neist Keisri ustawamatest mõne kiireliku walu
kanguse al, kirjutud sõnade läbi meeletuletas, —
wõttis ta nõuaks surejale täit, terwet tõt awaldada.
Süda litjus temal koko, kui ta wiimist lorda aland-
liku, weike kirjutamise-lambri astus, mis sel puhul
ühtlase selle poole maailma walitseja magades-pail
oli. Aga misga jutu alustada? Kuda wiletsusetäit
sõna wäljaütelda? — Käl tundis tema Keisri hinge-
kangust. Aga temal oli ka teadaw, kuda Keiser
ennast kogonist häda-ohus ei arwand, surma kogonist
weel ni ligidal ei uskunud, eht käl Tema kui krist-

*) Talwe-palee nimetatakse üks kema keiserlik loss Neerwa jõe
kaldal, kus Keiser, Peterburi linnas olles aset peab.

lane muret oli kannud, igal ajal surma wasta wal-
mistatud olla. Arst soovis, et Keisri hinges mõte
püha lauale minemisele iseenesest saaks ärkama. Jutu
alustades hakas ta rääkima, kuda Keisri pihi-isa*),
„üks hää wana tutaw“ tema wasta tulnud. „Jah,
tema on üks biglane ja hää mees,“ ütles Keiser;
„milal olete teie temaga tutawaks saanud?“ —
„Se oli wäga tõsijel ajal meile kõigile,“ kostis arst,
„kõrgeõnna Suurwürstina Aleksandra haigewoo-
dil. Meie tuletasime meele seda aega eile Keiserina
juures ja jutu läänmisest mõista hõlpsalt mõista,
kui wäga kõrge praua soovib, et Teie Temale lubak-
site pihi-isaga taewa Isalt Teile terwise parandust
paluda.“ Silmapilgul sai Keisrile nüüd täis tõsidus
selgeks. Tema waatas terasse, selge silmaga arsti
peale ja küsis siis: „Ütelge mulle, — pean ma siis
surema?“ wiimse sõnaga aga ealt natuke tõstes.
Kaua ei olnud arstil mõimalik wastust anda. Wi-
maks, wärisewa südamega, pisarate wastahoidmisest
peaaegu lämmatud, ütles ta koleda sõna wälja. —
Rahu paistis silmanäult, rahu oli Keisri hinges.
Arst pidas Tema kät: mite üks soon ei kargand,
mite üht lööki ei käinud puls kärmemast. Esimest
lorda haiguse algamisest saadik astus sel silmapilgul
mõte ligiseiswa surma tunni peale Tema waimu
ette, — ja juba läikis Tema selgest, rahulikust waat-

*) Pihi-iskaks nimetab õigeusu inimene seda keisku wanemat, kelle
juures ta pihil ja armulaual käib. Keisri pihi-iska nimi oli Wajpanow